

dami. V Carigradu prišel je na konja verski fanatizem. Novega sultana Murada V. nihče videl ni, tedaj se ž njim tudi ni dalo pomenkovati in predlogi Gorčakova zgubili so se kakor voda v pesku.

Nastopila je meglena dōba. Nihče ni vedel, pri čem da smo. Govorili so le časniki, katerih je bilo troje vrste: vladni (oficijozni) so tavalili po tmuni, — neodvisni pravični poganjali se za človeške pravice kristjanov, — liberalni ali „Turški“ pa so ščuvali zoper Slované in se dobrikali Turkom. Kar posveti solnce iz Zakopov (Reichstadt) in pokaže Avstrijo in Rusijo zedinjeni, nad njima plava duh Bismarka to zvezo blagoslovajoč. Lepa podoba edinosti, všeč Slovanom in drugim narodom!

Med Magjarom Andrassyem in Prusom Bismarkom Rus Gorčakov — to je Slovanom poroštvo, da to ni zveza zoper Slované — za Turke.

In zopet se vrne zaupanje, razburjeni duhovi se pomiré, le Samo-nemci in Magjari njavkajo in upijejo, da le vojske ne, ker bi bila za Avstrijo največa nesreča. Avstrija si dá osnažiti vojne čevlje in pogleda po sablji, če ni že zarujevela. Liberalna in Magjarska perutnina zleti kviško in zažene velikansk krik.

Vzdignete se Srbija in Črnagora proti Turku. Svet vidi za tem Rusijo in si razlaga reč tako: Evropske vlade so Turčijo prepustile osodi, to je, pogubi, ker ni več za Evropo. Same jo vsled Pariške pogodbe ne smejo pahnti v brezno, na čegar robu že dalje časa stoji, tedaj so zamižale, ko ste Srbija in Črnagora vsled spodbujevanja Ruskega zagnali se nad bolnika na smrt bolnega, da ga pahnete v jamo, ker ti dve državi kot od Turčije odvisni niste vezani po Pariški pogodbi.

Sedaj se je v srca pravičnih ljudi vrnil mir, kajti čeravno so dvomili nad tem, da bi Srbija in Črnagora z ustajniki vred vgnali v priméri ž njima še premočno Turčijo, so vendar mislili, da boste Avstrija in Rusija vtaknili se z mečem vmes, če bi polomesec jel odločno zmagovati. To nado jim je kalilo le to, da se je vlada na Hrvaškem podvizala brž, ko so Srbi in Črnogorci prijeli za orožje, odgnati od meje pribegle v doljno Slavonijo. Nekoliko pomirjeni pa so bili po novici, da je Avstrija zaprla luko Klek, glavno in najkrajšo pot Turkom do Hercegovine. S tem je bila Turška armada v Hercegovini prav na suho djana. Gotovo je to tudi mnogo pripomoglo, da je bil Muktarpaša po Črnogorcih tako do drobnega potolčen.

Kaj pa zdaj? Srbom se, to se ne dá prikrivati, zelo slabo godí, Turki že moré in požigajo po Srbiji in zadnje dni celó na zemlji Hrvaški. Če so Evropske vlade, med njimi tudi Avstrijska, sklenile zvezo le o o tem, da zabranijo mesarsko klanje, bil bi skrajni čas, da se oglasi Avstrija ali Rusija. „Kri ni voda“ — pravi stari pregovor; ali danes laže? Simpatije Jugoslovanov vnanjih je Avstrija po Andrassyevi politiki že zapravila ali hoče tudi pri svojih Slovanih priti celó ob vse zaupanje? Podoba je, če Magjar in Nemeč ostaneta gospodarja v Avstriji!

In Rusija? Tudi ona, ki je gotovo bila naslomba, da ste Srbija in Črnogora prijeli za orožje, cinca in cinca in pušča, da Turška zverina vse pokolje in požge! Mar misli, da nesrečne kristijane rešijo Ruski rubeljni?!

Mnogovrstne novice.

* *Vročina v Ameriki.* Transatlantiški časniki poročajo o strašni vročini, ki je vladala iz začetka julija meseca v Ameriki. Tako se piše iz Newyorka od 11. julija: Število onih, ki so včeraj umrli za vnetjem

možganov po solnčni opali (Sonnenstich), bilo je toliko, kolikoršno noben dan preteklih 35 let ne, izvzemši 2. dan julija leta 1872., ko je za to boleznijo umrlo 62 ljudi. Razen kakih 2 ali 3 bolnikov, ki so po včerajšnjih naznanilih bolezen prestali, umrli so vsi drugi. Do 5. ure včeraj popoldne je zdravstveni svèt izdal 222 dovoljenj za pogrebe, — gotovo izvanredno veliko število za en dan! — Drugo poročilo iz Washingtona od istega dne poroča: Vročina je tolika, da so se vsa dela morala ustaviti; za solnčno opalo je umrlo 12 oseb, pa veliko jih je še v smrtni nevarnosti. — V Baltimoru se je 11. dne julija policiji naznanilo, da je od solnčne opale zbolelo 40 oseb; 14 jih je že umrlo. Gorkomér R. je oni dan v senci kazal 30½ stopinj. Železniški konji so padali mrtvi na tla. Ker je vročino ponoči še teži strpeti kakor po dnevi, zato spi mnogo ljudi pred hišnimi vrati. — Iz Filadelfije so pisali 10. julija: danes predpoldne zbolelo je mnogo ljudi po solnčni opali; 15 jih je že umrlo. Včeraj opoldne je gorkomér F. kazal 105 stopinj.

* *Abdul Hamid, prihodnji sultan, ni oseba, ki bi kake nade izbujala, da bode kaj bolji, kakor je sedanji sultan.* Učil se ni prav nič, samo to pravijo, da je zdrav in krepak. Vprašanje pa je: ali ne bo Abdul Hamid poprej zbolel, predno opaše Osmanovo sabljo.

* *Kako s plačanjem davkov stoji na Ogerskem, kaže poročilo v „Oesterr. Rundschau“, katero pravi, da je finančno ministerstvo ukazalo iztirjanje vseh davkovskih dolgov v jeseni.* Se vé, da se to tukaj ljudém le smešno zdi. Na dolgu ostali davki znašajo več kot dve tretjini predpisanega celega davka, katerih iztirjati nikakor ni mogoče. Kmet je popolnoma ubožal, mestjani pa so po propadu kupčije in obrtnije večidel tako opešali, da ni misliti na iztirjanje davkovskih dolgov. Najmanj pa se dadó dolgovi od grajščakov in Magjarskih „domoljubov“ iztirjati, kajti na-nje se za spodobnosti voljo ne more tako pritiskati, kakor na kmeta, trgovca in obrtnika. Zato Ogerski plemenitaži tako malo dan danes odrajtujejo davke, kakor v poprejšnjem „dobrem starem času“. Kraljevi komisarji, ki imajo nalogo, iztirjati zaostale davke prihodnjo jesen, pač ne bodo mogli izvršiti te svoje naloge. Magjari so na beraški palici kakor mi, le — prevzetnost jim je še ostala!

Naši dopisi.

V Gorici 13. avgusta. — V Gorici!! Kje pa je Gorica? „Vieleicht (sic!) Post Brezovic?“ — Tako sem našel zapisano na zavitku moje zadnje številke „Novic“ na sprednji strani pod besedo „v Gorici“. Na drugi strani pa je zapisano: „Adressat in Oberlaibach unbekannt“. Na marki je pečat „Oberlaibach — Verhnik 10/8“, na drugi strani poštni pečat „Laibach 10/8 Nachmit. 76.“ Po vsem tem se je nekdo ubogih „Novic“ usmilil in opazko „vielleicht...“ z rudečnikom prečrtal in dvakrat podčrtal in na strani zapisal „Görz“. Tako sem svoje „Novice“ 11. dne t. m. srečno prejel. Godilo se je to meseca avgusta 1876. v — Avstriji, kjer se vse državne postave v 10 jezikih izdajajo! — Ta zmešnjava z adresno „v Gorici“ me spominja neke druge menda prevelike učenosti, s katero se neki dopisniki v nekem časniku izkazujejo. Meni so krajna imena in pravilna njih pisava to, kar punčica v očesu. Torej naj mi nihče ne zameri, če napake v pisavi krajnih imen grajam. Znani ste na Goriškem imeni „Sovodnje“ (Confluentia = Coblenz) blizo tam, kjer se Ipava izteka v Sočo, in Mavhinje na Krasu, ne daleč od Nabrežinske železne postaje. Oboje imen ljudstvo določno in stanovitno sklanja kot plurale tantum